

УДК 343.22:343.85:347.132.144

[https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11\(21\)-87-97](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-11(21)-87-97)

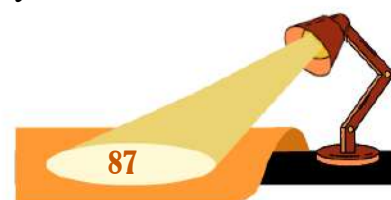
Войтович Наталія Федорівна кандидат юридичних наук, доцент кафедри права та публічного управління, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0003-0805-3919>

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНЕ РОЗУМІННЯ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ ТА ПРАВОПОРУШЕНЬ, ПОВ'ЯЗАНИХ З КОРУПЦІЄЮ

Анотація. В дослідженні проведено всебічне теоретико-методологічне дослідження правової природи корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією, із врахуванням сучасних тенденцій реформування державного управління та антикорупційної політики в Україні. Проаналізовано розвиток наукових концепцій щодо сутності корупції та її правових похідних, розкрито соціально-правові, структурно-функціональні та гносеологічні характеристики цих явищ. Значна увага приділена дослідженню відмінностей і спільних рис двох взаємопов'язаних категорій: корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних із корупцією, що має вирішальне значення для вдосконалення правозастосовної практики, формування узгодженої термінології та усунення колізій у законодавчому регулюванні.

Встановлено, що різниця між зазначеними видами правопорушень є не лише нормативною, а й концептуальною. Зокрема, правопорушення, пов'язані з корупцією, формально не містять ознак корупції як явища, проте вони впливають на суспільні відносини у сфері забезпечення доброчесності, дотримання антикорупційних заборон і обмежень, а також прозорості діяльності осіб, уповноважених виконувати функції держави або органів місцевого самоврядування. Таке формальне відмежування, хоча й породжує методологічні труднощі, є необхідним для побудови комплексної системи антикорупційної превенції та відповідальності.

Автор окреслює родові та видові ознаки обох категорій правопорушень, визначає їх суб'єктний склад, особливості правового регулювання та зміст норм, що забезпечують належну кваліфікацію діянь. Узагальнення отриманих результатів дозволяє зробити висновок, що ефективність в протидії корупції значною мірою залежить від поєднання науково-методологічного підходу з практичними потребами правозастосування. Дослідження підкреслює необхідність систематизації термінології, уточнення юридичних дефініцій і вдосконалення превентивних механізмів шляхом інтеграції формальних і змістовних критеріїв оцінки корупційних ризиків. Отримані результати є важливими для наукового осмис-

лення проблем протидії корупції, формування ефективної державної антикорупційної політики та підвищення правової визначеності у сфері відповідальності.

Ключові слова: корупція; корупційні правопорушення; правопорушення, пов'язані з корупцією; юридична відповідальність; кваліфікація; доброчесність; суб'єкт корупційного правопорушення; антикорупційні заборони та обмеження.

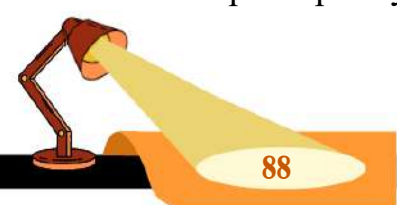
Voitovych Nataliia Fedorivna Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Department of Law and Public Administration, Ivan Franko Zhytomyr State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0003-0805-3919>

ORGANIZED CRIME UNDER MARTIAL LAW: CONTEMPORARY CHALLENGES AND ACADEMIC PERSPECTIVES

Abstract. The article presents a comprehensive theoretical and methodological study of the legal nature of corrupt offences and offences related to corruption, taking into account contemporary trends in public administration reform and anti-corruption policy in Ukraine. The analysis covers the evolution of scholarly concepts regarding the essence of corruption and its legal derivatives, revealing the socio-legal, structural-functional and epistemological characteristics of these phenomena. Considerable attention is devoted to examining the distinctions and common features of two interrelated categories—corrupt offences and offences related to corruption—which is essential for improving law-enforcement practice, developing coherent terminology, and eliminating inconsistencies within the legislative framework.

It is established that the difference between these two categories is not only normative but also conceptual. In particular, offences related to corruption do not formally contain the attributes of corruption as a phenomenon; nevertheless, they affect social relations in the sphere of ensuring integrity, compliance with anti-corruption prohibitions and restrictions, and maintaining transparency in the activities of persons authorised to perform the functions of the state or local self-government. Although this formal differentiation creates certain methodological challenges, it remains necessary for constructing a comprehensive system of anti-corruption prevention and liability.

The author outlines the generic and specific features of both categories of offences, identifies their subjects, and highlights the peculiarities of their legal regulation and the normative provisions ensuring proper qualification of such acts. The synthesis of the obtained findings allows the conclusion that the effectiveness of anti-corruption measures largely depends on the alignment of scientific-methodological approaches with the practical needs of law enforcement. The study underscores the need to systematise terminology, refine legal definitions, and improve preventive mechanisms through the integration of both formal and substantive criteria for assessing corruption risks. The results obtained are significant for advancing the scientific understanding of anti-corruption issues, shaping an effective national anti-corruption policy, and enhancing legal certainty in the field of liability.

Keywords: corruption; corruption offences; corruption-related offences; legal liability; qualification (legal classification); integrity; subject of a corruption offence; anti-corruption prohibitions and restrictions.

Постановка проблеми. Корупція є одним із найскладніших та багатовимірних явищ сучасного суспільства, яке чинить значний негативний вплив на розвиток держави, ефективність інститутів влади та рівень довіри громадян до правових механізмів. Законодавство України у сфері запобігання корупції встановлює юридичну відповідальність як за корупційні правопорушення, так і за правопорушення, пов'язані з корупцією, що підкреслює необхідність їх дослідження як окремих правових категорій.

В Указі Президента України від 24.04.1998 р. № 367/98, «корупція становить сукупність різних за характером та суспільною небезпекою діянь, включно з іншими правопорушеннями (кримінальними, адміністративними, цивільно-правовими, дисциплінарними), а також порушеннями етики поведінки посадових осіб, пов'язаними з вчиненням цих діянь» [1].

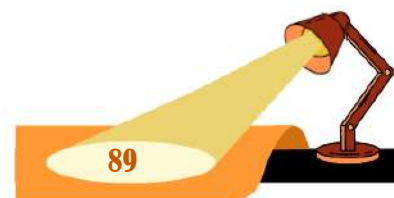
Історично розвиток антикорупційного законодавства в Україні проходив кілька етапів, починаючи від закріплення базових норм щодо етичної поведінки державних службовців і закінчуючи впровадженням комплексної системи контролю та превентивних заходів, включно з електронним декларуванням і створенням спеціалізованих органів контролю. У міжнародній практиці особливо звертається увага вивченню механізму конфлікту інтересів, непотизму, фаворитизму та кронізму, що дає змогу оцінити роль структурних та культурних факторів у поширенні корупційних практик.

Необхідно підкреслити, що значна частина наукових досліджень у сфері правових, соціологічних, філософських та психологічних наук присвячена розкриттю причинно-наслідкових механізмів корупції. Водночас проблематика правопорушень, пов'язаних із корупцією, які утворюють самостійне правове явище, вивчена недостатньо, хоча ці явища детермінуються соціальними, психологічними, політичними та економічними факторами.

Сучасним викликом є не лише протидія корупції як суспільно небезпечному явищу, але й чітке розмежування корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією. Цей підхід сприяє більш глибоко зрозуміти соціально-правову природу кожного з феноменів та розробляти диференційовані механізми протидії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітність суспільних відносин, що детермінують або виникають у зв'язку з корупцією, спричиняє множинність наукових підходів до її вивчення, що, у свою чергу, формує різноманітні характеристики та властивості явища, а також фактори, що його визначають.

Проблематику корупції та її негативного впливу вивчали як зарубіжні науковці (Б. Банненберг, А. Кречмер, С. Ковачевич, О.-Х. Фьєлдстад, Дж. Ісаксен),

так і вітчизняні дослідники (Л. Білінська, В. Гвоздецький, В. Гедульянов, А. Денисова, Д. Корецька-Шукєвіч, В. Сірко, В. Трепак, В. Франчук, М. Хавронюк, Л. Шестопалова).

Методологія дослідження обумовлює загальний аналіз впливу соціально-економічних, політичних, організаційно-інституційних та психологічних чинників на протиправну поведінку суб'єктів. Такий підхід дозволяє не лише ідентифікувати ознаки правопорушень, а й оцінити ефективність превентивних заходів і правового регулювання у сфері боротьби з корупцією.

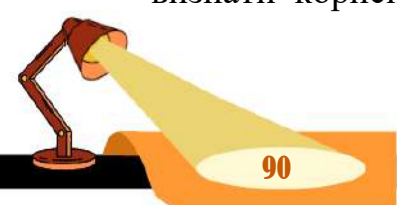
Метою статті. Метою даного дослідження є поглиблене теоретико-методологічне осмислення феномену корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією, через визначення їх змістовних характеристик, правової природи, структурних особливостей і ролі в системі протидії корупції. У межах статті ставиться завдання узагальнити сучасні наукові підходи до аналізу корупції як складного соціально-правового явища, виявити методологічні засади, що дозволяють чітко відмежувати корупційні правопорушення від споріднених форм протиправної поведінки, а також охарактеризувати специфіку правового регулювання відповідних діянь в умовах сучасного розвитку українського суспільства.

Досягнути поставлену мету можна через критичний аналіз нормативно-правових джерел, наукових концепцій та класифікаційних моделей, застосовуваних у теорії та практиці антикорупційної діяльності. Особлива увага приділяється визначенню суттєвих ознак корупційних правопорушень, встановленню меж юридичної відповідальності за правопорушення, пов'язані з корупцією, а також оцінці впливу змін в антикорупційному законодавстві на методологічні підходи до їх тлумачення та кваліфікації.

Реалізація мети статті дозволяє сформувати цілісну теоретико-методологічну базу, яка забезпечує більш точне й науково обґрунтоване визначення змісту корупційних проявів, підвищує ефективність правозастосовної практики, сприяє вдосконаленню нормативної бази та створює передумови для підвищення результативності державної політики у сфері запобігання і протидії корупції.

Виклад основного матеріалу. Головним викликом дослідження є аналіз проблеми недосконалості законодавчого визначення категорії «правопорушення, пов'язане з корупцією». Її формулювання як «діяння, що не містить ознак корупції...» створює внутрішню семантичну та логічну суперечність, яка ускладнює чітке теоретичне та практичне розмежування відповідних правових явищ. М. Хавронюк підкреслює, що в чинному законодавстві існує своєрідний парадокс: діяння може бути соціально небезпечним проявом корупційної поведінки, але формально не кваліфікується як корупційне правопорушення [2, с. 26]. Це порушення логіки створює значні труднощі для правозастосовної практики та побудови ефективної системи антикорупційного законодавства.

А. Титко зазначає, що з позиції формально-логічних принципів неможливо визнати корисним поняття, згідно з яким правопорушення не містять ознак

корупції, але в той же час вважаються пов'язаними з нею [3, с. 68]. Така концептуальна невизначеність ускладнює момент, коли поведінка суб'єкта переходить межу між корупційною та «пов'язаною з корупцією» діяльністю.

Проблематика суспільної небезпечності корупційних діянь та пов'язаних із ними правопорушень детально аналізується низкою українських науковців. Зокрема, В. Гедульянов зазначає, що такі правопорушення посягають на встановлений порядок реалізації владних функцій держави та органів місцевого самоврядування, порушують механізми ефективного управління та завдають шкоди правам і свободам громадян і законним інтересам юридичних осіб, які взаємодіють із представниками публічної влади [4, с. 74]. Таким чином, суспільна небезпечність цих діянь визначається не лише їхніми наслідками, а й підривом довіри до державних інститутів.

В. Франчук і Д. Корецька-Шукевич наголошують, що для точного розкриття змісту правопорушень, пов'язаних із корупцією, необхідно звертатися до поняття та ознак корупції як первинної категорії. Хоча визначення таких діянь формально виключає наявність корупційних ознак, їхній зв'язок із корупцією втілено в положеннях Закону України «Про запобігання корупції», що встановлюють заборони, обмеження та вимоги, які порушуються під час їх вчинення [5, с. 163]. Таким чином законодавець визнає функціональну залежність між цими видами протиправної поведінки.

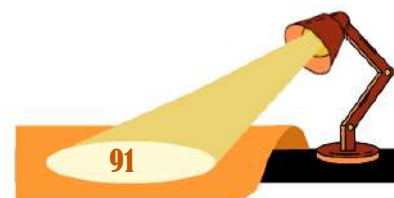
Л. Шестопалова наголошувала на необхідності виходити із соціально-правового змісту корупції при кваліфікації як власне корупційних, так і пов'язаних із корупцією правопорушень. На її думку, визначення характеру завданої шкоди можливе лише при адекватному розумінні корупції як цілісного соціального та правового явища [6, с. 196].

Формування об'єктивної соціально-правової характеристики правопорушень, пов'язаних із корупцією, можливе лише за умови системного підходу та комплексного аналізу взаємозалежності між корупційними правопорушеннями та діями, що з ними співвідносяться. Це передбачає виявлення спільних і відмінних рис зазначених явищ та оцінку впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на протиправну поведінку суб'єкта.

О. Легка та В. Верменич виокремлюють ключові ознаки корупційних правопорушень: такі діяння завжди пов'язані з використанням владних або службових повноважень, характеризуються свідомим і цілеспрямованим зловживанням ними, а психічне ставлення суб'єкта носить умисний характер, оскільки особа усвідомлює протиправний характер своїх дій [7, с. 166].

Корупція виступає уособленням ключових соціальних процесів у сучасному суспільстві і водночас відображає найбільш гострі проблеми функціонування держави, що підкреслює важливість дослідження її проявів та похідних форм, включно з правопорушеннями, пов'язаними з корупцією [8, с. 161].

С. Ковачевич обґрунтовує, що корупція є складним соціальним явищем, тісно пов'язаним із владними інститутами. Наділення посадових осіб владними

повноваженнями створює умови для реалізації приватних інтересів всупереч публічним, незалежно від рівня протидії з боку інших суб'єктів. Політичний вплив і контроль над прийняттям рішень формують передумови не лише для виникнення корупції, а й для отримання неправомірної матеріальної або нематеріальної вигоди [9, с. 103].

Л. Білінська зазначає, що корупція має соціальний, психологічний та моральний вимір, оскільки вона невіддільна від поведінки конкретних осіб, їхніх цінностей та моральних установок. Вона формує специфічний спосіб мислення, що визначає стиль життя та повсякденну поведінку індивіда [10, с. 38].

Більшість дослідників вважають, що причинами корупції є комплекс взаємопов'язаних факторів: соціально-економічні дисбаланси, недосконалість політичних процесів, організаційно-інституційні прогалини, законодавчі недоліки, культурно-етичні особливості та психологічні риси посадових осіб.

У міжнародній практиці поширення корупції оцінюється через аналіз конфлікту інтересів та пов'язаних із ним явищ — непотизму, фаворитизму та кронізму. Виявлено, що правопорушення, пов'язані з корупцією, визначаються тими самими факторами, що й власне корупційні діяння.

У сучасних національних і міжнародних правових системах корупція характеризується високим рівнем суспільної небезпеки і нерозривно пов'язана із застосуванням системи контролю та запобіжних заходів. Фактори, на усунення або мінімізацію яких спрямовані такі заходи, слугують «предиктами» (англ. predict — передбачати) або «індикаторами» (англ. indicate — вказувати) потенційного корупційного ризику в поведінці посадових осіб.

Як слушно зазначає М. Хавронюк, у складі правопорушень, передбачених статтями 172-6 та 172-9 Кодексу України про адміністративні правопорушення, не передбачені такі елементи, як неправомірна вигода, грошові кошти або інше майно, які б виступали предметом чи метою протиправного діяння [2, с. 26]. Водночас В. Гедульянов підкреслює, що така характеристика не може розглядатися як однозначна, оскільки превентивна функція фінансового та інших антикорупційних видів контролю та заходів спрямована, перш за все, на запобігання потенційним корупційним проявам, а не лише на реагування на вже вчинені порушення [4, с. 71].

Особливу увагу потребує питання конфлікту інтересів у діяльності посадових осіб. І. Діденко наголошує, що наявність конфлікту інтересів сама по собі не свідчить про наявність корупційних проявів. Рішення посадової особи у таких ситуаціях визначаються її моральними орієнтирами та рівнем доброчесності. Навіть у разі реального конфлікту інтересів доброчесний суб'єкт здатен діяти, керуючись виключно публічними інтересами. Разом з тим, як потенційний, так і фактичний конфлікт інтересів створюють умови для пріоритету приватних інтересів, що може проявлятися не лише у вигоді матеріального чи нематеріального характеру, а й у наданні привілейованих умов для «наближених» осіб, наприклад, у службових чи кар'єрних аспектах [11, с. 50].

Важливим компонентом в протидії корупції є настання юридичної відповідальності за різні форми корупційних проявів, що надає їм суспільну небезпечність, протиправність та гарантує механізми припинення таких порушень. Закон України «Про запобігання корупції» передбачає цивільно-правову, дисциплінарну та кримінальну відповідальність за корупційні правопорушення, а також адміністративну та кримінальну відповідальність за правопорушення, пов'язані з корупцією [12]. Така диференціація свідчить про різний рівень суспільної небезпечності, водночас підтверджуючи їхню органічну взаємозалежність у межах антикорупційного законодавства.

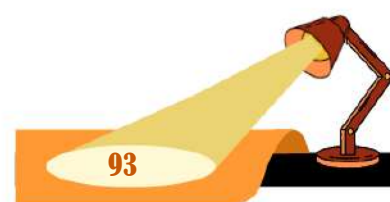
Детальний аналіз вказаних положень дозволяє констатувати, що межа між корупційними правопорушеннями та правопорушеннями, пов'язаними з корупцією, часто є розмитою. Це свідчить про тісний взаємозв'язок та спільні детермінанти цих явищ. У багатьох випадках формальна відсутність очевидних елементів корупційного діяння в поведінці посадових осіб обумовлена високою латентністю корупційних процесів, що ускладнює їх виявлення та правову оцінку.

Узагальнення зазначених міркувань дозволяє більш чітко окреслити соціально-правову природу та критерії правопорушень, пов'язаних з корупцією, як особливого відокремленого явища. Ця відокремленість пояснюється однією з парадоксальних характеристик — такі правопорушення не включають безпосередніх ознак корупції, проте виникають у сфері правовідносин, пов'язаних із запобіганням корупції та забезпеченням доброчесності.

Формальний характер виділення правопорушень, пов'язаних із корупцією, проявляється у тому, що їх однорідним (родовим) об'єктом є суспільні відносини, пов'язані з дотриманням антикорупційних заборон, обмежень та вимог, функціонуванням превентивних механізмів контролю та усуненням наслідків порушень. Незважаючи на відсутність ознак корупційної вигоди або зловживання владою, такі діяння посягають на ті самі охоронювані правом інтереси — забезпечення прозорості, відкритості та доброчесності діяльності суб'єктів, уповноважених виконувати функції держави або місцевого самоврядування.

Суб'єкти складу цих правопорушень ідентичний складу корупційних правопорушень, включаючи посадових осіб різних гілок державної влади та місцевого самоврядування, посадовців юридичних осіб публічного права та інших суб'єктів, на яких поширюється антикорупційне законодавство [12]. Це підтверджує тісний змістовний взаємозв'язок між двома видами правопорушень, незважаючи на формальне розмежування.

Таким чином, правопорушення, пов'язані з корупцією є самостійним видом антикорупційних деліктів, який, хоча і позбавлений власної корупційної складової, функціонує в межах єдиної системи запобігання та протидії корупції. Їхня формальна відокремленість має переважно юридико-технічний характер, водночас реальна природа цих діянь безпосередньо інтегрована в загальну систему охорони публічних відносин у сфері забезпечення доброчесності.

Висновки. У результаті проведеного теоретико-методологічного дослідження корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією, можна дійти низки узагальнених і водночас концептуально значущих висновків, які дозволяють системно окреслити природу цих явищ, їх взаємозв'язок, відмінності та спільні риси.

По-перше, встановлено, що діюче законодавство України включає низку внутрішньо суперечливих положень, зокрема щодо визначення правопорушення, пов'язаного з корупцією, як діяння, що «не містить ознак корупції». Такий підхід формує методологічну колізію, на яку справедливо вказують провідні вітчизняні науковці. Парадоксальність полягає в тому, що при номінальній відсутності корупційних ознак відповідні діяння все ж пов'язуються з корупцією у змістовому, функціональному та правовому аспектах, що фактично свідчить про глибший взаємозв'язок цих явищ на рівні родового об'єкта посягання.

По-друге, доведено, що суспільна небезпека як корупційних правопорушень, так і правопорушень, пов'язаних із корупцією, має спільну природу, що відображено у сфері суспільних відносин, на які здійснюється негативний вплив. Обидва різновиди деліктів посягають на належний порядок функціонування державної влади та місцевого самоврядування, підривають принципи доброчесності, неупередженості, відкритості та підзвітності, створюють загрозу реалізації прав та свобод громадян, порушують баланс у відносинах між державою та суспільством. Таким чином, різниця між цими правопорушеннями не є сутнісною, а має техніко-юридичний характер.

По-третє, корупція як соціально-правове явище є комплексною категорією, що визначається сукупністю соціальних, економічних, психологічних, політичних та морально-етичних чинників. Відповідно, як корупційні правопорушення, так і правопорушення, пов'язані з корупцією, детерміновані спільними причинами й умовами, серед яких: конфлікт інтересів, недосконалість правового регулювання, недостатній рівень інституційного контролю, низька правова культура, персональні інтереси службовців та їх соціальне середовище. Відповідно, обидві категорії правопорушень доцільно розглядати як взаємопов'язані складові ширшого феномену корупційної поведінки.

По-четверте, доведено важливість превентивних механізмів як ключового елемента системи протидії корупції. Навіть у випадках, коли у складі правопорушення відсутня корупційна вигода чи зловживання владою, наявність порушення спеціальних заборон або обмежень може свідчити про підвищений ризик корупційних проявів у діяльності відповідної службової особи. Тому такі діяння справедливо належать до правопорушень, пов'язаних із корупцією, адже превенція у цій сфері ґрунтується не лише на факті отримання неправомірної вигоди, а й на виявленні та усуненні потенційних загроз.

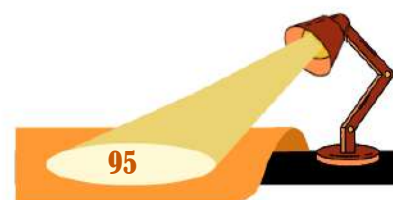
По-п'яте, суб'єктний склад корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних із корупцією, є ідентичним. Обидва різновиди деліктів охоплюють коло осіб, визначене у ч. 1 ст. 3 Закону України «Про запобігання корупції» [12]. Це підтверджує тезу про функціональну взаємозалежність двох категорій правопорушень та їх приналежність до єдиної системи правових засобів забезпечення доброчесності публічної служби. Наявність однакових суб'єктів у двох видах порушень опосередковано свідчить про спільну природу потенційних загроз, що впливають із діяльності осіб, наділених владними повноваженнями.

По-шосте, здійснений аналіз дає підстави стверджувати, що межа між корупційним правопорушенням та правопорушенням, пов'язаним із корупцією, не є чіткою у практичному вимірі. У значній кількості випадків відсутність прямого зв'язку з корупційною вигодою може бути лише наслідком латентності протиправної діяльності або неможливості доведення умислу. Вказане підтверджує необхідність подальшого вдосконалення методологічних підходів до кваліфікації таких деліктів та вироблення єдиних критеріїв їх розмежування.

По-сьоме, результати дослідження засвідчують потребу в уніфікації дефініційного апарату антикорупційного законодавства. Зокрема, визначення поняття «правопорушення, пов'язане з корупцією» потребує системного перегляду з метою усунення логічних суперечностей, підвищення правової визначеності та відповідності принципам юридичної техніки. Нормативні дефініції мають бути максимально точними, однозначними та узгодженими з положеннями інших законодавчих актів.

По-восьме, для забезпечення ефективної практики протидії корупційним проявам необхідним є поглиблення теоретико-методологічного підходу до аналізу обох категорій правопорушень. Теоретичні моделі повинні враховувати не лише юридичні ознаки складу правопорушення, але й соціологічні та психологічні механізми формування корупційної поведінки. Тільки міждисциплінарний підхід дозволить усунути прогалини у практичному застосуванні антикорупційного законодавства та забезпечити його ефективну імплементацію.

Узагальнюючи викладене, можна стверджувати, що корупційні правопорушення та правопорушення, пов'язані з корупцією, є двома взаємопов'язаними, хоча й формально розмежованими правовими явищами. Їх розуміння потребує системного, комплексного та науково обґрунтованого підходу. Формальне нормативне відмежування цих категорій деліктів не повинно нівелювати їх концептуальну єдність, що ґрунтується на спільному об'єкті посягання, ідентичних детермінантах та тісному взаємозв'язку між порушенням антикорупційних вимог і виникненням корупційних ризиків. Подальше вдосконалення правового регулювання у цій сфері має ґрунтуватися на результатах наукових досліджень, набутому правозастосовному досвіді та міжнародних стандартах запобігання корупції.

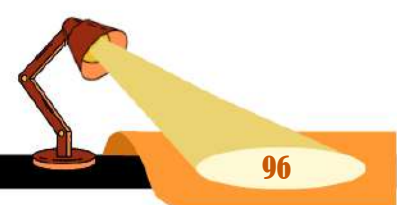

Література:

1. Про Концепцію боротьби з корупцією на 1998-2005 роки : Указ Президента України від 24.04.1998 No 367/98. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367/98/conv#Text> (дата звернення: 14.11.2025).
2. Хавронюк М. І. Науково-практичний коментар до Закону України «Про засади запобігання і про-тидії корупції». Київ: Атіка. 2011. 424 с.
3. Титко А. В. Ознаки обмеження одержання подарунків як різновиду адміністративного правопо-рушення, пов'язаного з корупцією. Прикарпатський юридичний вісник. 2018. Вип. 4(25). Т. 3. С. 67–70.
4. Гедульянов В. Е. Адміністративно-правові засади запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням : дис. ... канд. юрид. наук. 12.00.07. НДІ публічного права, Київ, 2019. 212 с.
5. Франчук В. В., Корецька-Шукевіч Д. Д. Правопорушення, пов'язані з корупцією: адміністративно-правові засади протидії: монографія. Варшава: ЛьвДУВС, 2021. 183 с.
6. Шестопалова Л. Відмежування корупційних правопорушень від правопорушень, пов'язаних із корупцією. Підприємництво, господарство і право. 2017. No 5. С. 193–197.
7. Легка О. В., Верменич В. А. Корупція як асоціальний феномен сучасного суспільства України: кримінально-правовий аспект. Право і суспільство. 2019. No 6/2. С. 162–167. <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-6-2-26>.
8. Gvozdetsky V.D. Corruption as a social, psychological and moral phenomenon. Juridical Science, 2012, 3, 161–167.11. Bilinska L.V. Corruption as social, psychological and moral phenomenon. Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Jurisprudence, 2013, 6/1, 38–39.
9. Kovačević S. Corruption as a negative social phenomenon. LAW – theory and practice, 2021, 2, 100–113. <https://doi.org/10.5937/ptp2102100K>.
10. Bilinska L.V. Corruption as social, psychological and moral phenomenon. Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Jurisprudence, 2013, 6/1, 38–39.
11. Діденко І. В. Співвідношення корупції та конфлікту інтересів як правопорушення, пов'язаного з корупцією. Вісник Чернівецького факультету Національного університету «Одеська юридична ака-демія». 2016. No 4. С. 48–58.
12. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 р. No 1700-VII : станом на 30 груд. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 15.11.2025).

References:

1. Pro Kontseptsiiu borotby z koruptsiieiu na 1998-2005 roky [On the Concept of Combating Corruption for 1998-2005]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.04.1998 No 367/98 – Decree of the President of Ukraine dated April 24, 1998 No. 367/98. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367/98/conv#Text>. [in Ukrainian]
2. Khavroniuk, M.I. (2011). Naukovo-praktychnyi komentar do Zakonu Ukrainy «Pro zasady zapobihannia i protydii koruptsii» [Scientific and practical commentary to the Law of Ukraine «On the principles of preventing and countering corruption»]. Kyiv: Atika. 424 s. [in Ukrainian].
3. Tytko, A.V. (2018). Oznaky obmezhenia oderzhannia podarunkiv yak riznovydu administratyvnoho pravoporushennia, pov'iazanoho z koruptsiieiu [Signs of restriction of receiving gifts as a type of administrative offense related to corruption]. Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk – Subcarpathian Law Herald. Vyp. 4(25). T. 3. S. 67–70 [in Ukrainian].
4. Hedulianov, V.E. (2019). Administratyvno-pravovi zasady zapobihannia koruptsiinym ta pov'iazanym z koruptsiieiu pravoporushenniam [Administrative and legal principles of prevention of corruption and corruption-related offenses]. Candidate's thesis. NDI publicnogo prava, Kyiv. 212 s. [in Ukrainian]

5. Франчук В. В., Корецька-Шукєвич Д. Д. Правопорушення, пов'язані з корупцією: адміністративно-правові засади протидії: монографія. Варшава: ЛьвДУВС, 2021. 183 с.

6. Shestopalova, L. (2017). Vidmezhuvannia koruptsiinykh pravoporushen vid pravoporushen, pov'iazanykh iz koruptsiieiu [Distinguishing corruption offenses from offenses related to corruption]. *Pidpriemnytstvo, hospodarstvo i pravo – Entrepreneurship, economy and law*. No 5. S. 193–197 [in Ukrainian]

7. Lehka, O.V., & Vermenych, V.A. (2019). Koruptsiia yak asotsialnyi fenomen suchasnoho suspilstva Ukrainy: kryminalno-pravovyi aspekt [Corruption as an antisocial phenomenon of modern Ukrainian society: criminal and legal aspect]. *Pravo i suspilstvo – Law and society*. No 6/2. S. 162–167. <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-6-2-26> [in Ukrainian]

8. Gvozdetsky, V.D. (2012). Corruption as a social, psychological and moral phenomenon. *Juridical Science*, 3, 161–167 [in English].

9. Kovačević, S. (2021). Corruption as a negative social phenomenon. *LAW – theory and practice*, 2, 100–113. <https://doi.org/10.5937/ptp2102100K> [in English].

10. Denysova, A.V., & Sirko, V.S. (2023). Osoblyvosti administratyvnoi vidpovidalnosti za pravoporushennia, pov'iazani iz koruptsiieiu [Peculiarities of administrative responsibility for offenses related to corruption]. *Pravo i suspilstvo – Law and society*. No 2/2. S. 305–309. <https://doi.org/10.32842/2078-3736/2023.2.2.44> [in Ukrainian].

11. Didenko, I.V. (2016). Spivvidnoshennia koruptsii ta konfliktu interesiv yak pravoporushennia, pov'iazanoho z koruptsiieiu [Correlation between corruption and conflict of interests as an offense related to corruption]. *Visnyk Chernivetskoho fakultetu Natsionalnoho universytetu «Odeska yurydychna akademiia» – Bulletin of the Chernivtsi Faculty of the National University «Odesa Law Academy»*. No 4. S. 48–58 [in Ukrainian]

12. Zakon Ukrainy «Pro zapobihannia koruptsii» [The Law of Ukraine «On the innovative activity»]. (n.d.). zakon.rada.gov.ua. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> [in Ukrainian]

